

ส่วนที่ 1 บทนำ

“แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกันแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวน้ำครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

☞ ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบครอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้น โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี นั้น ควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ / กิจกรรม
2. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบและรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

☞ ลักษณะแผนพัฒนาสามปีของ อบต. ควรมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสามปี ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. ใช้กำหนดนโยบายการพัฒนา อบต. ประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน
3. แผนพัฒนาสามปีของ อบต. ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการที่ดี ประกาศและหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย
4. การจัดทำทุกขั้นตอนต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ
5. จัดทำขึ้นตามขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
6. ผู้จัดทำแผนต้องเป็นคณะบุคคลตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ไม่ใช่จัดทำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
7. ต้องให้ประชาชนในตำบลมีส่วนร่วมในการจัดทำ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับรู้ และร่วมตรวจสอบเพื่อให้แผนพัฒนา อบต. เป็นที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือจากประชาชน ประชาคมตำบลและประชาคมหมู่บ้านอย่างจริงจัง

8. ต้องได้รับความร่วมมือจาก อบต. อื่นและจากผู้กำกับดูแลเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการพัฒนาท้องถิ่นและแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่อกัน
9. แผนงาน งานและโครงการในแผนพัฒนาสามปีของ อบต. ต้องเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
10. มีเป้าหมายที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริงและมีความชัดเจน สามารถวัดได้
11. เนื้อหามีความต่อเนื่อง ในลักษณะที่เป็นแผนก้าวหน้า มีความเป็นไปได้หรือมีทางสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถปฏิบัติได้ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล
12. เป็นที่ต้องการของตำบลและตอบสนองนโยบายของ อบต. และนโยบายของรัฐ
13. มีตัวชี้วัดการดำเนินงานที่เหมาะสม ระวังความเสี่ยงความเสียหาย พิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจในความคุ้มค่าของงบประมาณที่จัดสรรในทุกๆ ระยะของแผน
14. มีการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของการพัฒนาบริการสาธารณะแต่ละด้านอย่างรัดกุม เพื่อนำมาจัดหางบประมาณของแผนงาน งานและโครงการที่เน้นผลผลิตและผลลัพธ์ในการปฏิบัติงาน
15. มีระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุดเพื่อ นายก อบต. เป็นผู้รับผิดชอบนำหลักการบริหารเวลามาใช้ควบคุมการปฏิบัติงานให้เสร็จตามตารางเวลาในปฏิทินหรือแผนงานและ โครงการที่เชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องกัน

☞ แผนพัฒนาสามปีที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของแผนงาน งานและโครงการก่อนเพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าควรมีแผนงาน งานและโครงการหรือไม่
2. แผนงาน งานและโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปีต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 46 และ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16
3. แผนพัฒนา อบต. ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการที่ดี ประกาศและหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย
4. การจัดทำทุกขั้นตอนต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ
5. จัดทำขึ้นโดยองค์กรและตามขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ไม่ได้จัดทำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียว
6. แผนพัฒนา อบต. ต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนในตำบล จากผู้กำกับและจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
7. ผู้จัดทำแผนหรือผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจุดเด่นและจุดด้อยของตำบลและได้ใช้วิจรรณญาณพิจารณาข้อมูลอย่างถูกต้อง
8. จัดทำขึ้นจากความตั้งใจมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง มีเนื้อหาประกอบด้วยแผนงาน งานและโครงการที่สามารถปฏิบัติได้ มีความต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นแผนก้าวหน้า มีความเป็นไปได้หรือมีทางสำเร็จ

☞ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปีมีความจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับคณะผู้บริหาร อบต. และผู้กำกับดูแลใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อให้ อบต. มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่ต้อง สามารถปฏิบัติได้
2. เพื่อให้รู้ว่าต้องนำปัจจัยอะไรมาพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนา

3. เพื่อให้มีความระมัดระวังรอบคอบในการวางแผนการพัฒนา
4. เพื่อให้การจัดทำถูกต้องตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
5. เพื่อให้เห็นความสำคัญของแผนพัฒนา แล้วนำแผนพัฒนาไปใช้ประโยชน์

๕ ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้ว ก็จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

๕ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาควรเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี พ.ศ 2553 - 2555 ผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ แจกโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคม

๕ ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด / อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าวคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนว่า จากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ ยังคงมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไปจะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

3. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

๕ ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวม

ข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังต้องวิเคราะห์ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษต้องการข้อมูลของช่วงเวลาใด และ จะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา โครงการ/กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

- 1) การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
- 2) การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
- 3) การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
- 4) การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

๕ ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนามาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์พัฒนา ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

บางครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาดังแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นแล้ว แต่อาจนำมาปรับให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงสามปี

2. ในขั้นตอนนี้ ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือก และโดยที่กิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลาย ซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ด้วยคือ

- 1) พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบครอบ เพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ/กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่น หรือโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ
- 2) พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายในแนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา
- 3) พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงานและในด้านของผลการดำเนินการ เพื่อบรรลุกิจกรรมลงในปีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 4) พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม
  - ก. จากความจำเป็นเร่งด่วน
  - ข. วัดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

๕ ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

๕ ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีโดยมีเค้าโครงประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	บทนำ
ส่วนที่ 2	สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ส่วนที่ 3	ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
ส่วนที่ 4	สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา
ส่วนที่ 5	ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี
ส่วนที่ 6	บัญชีโครงการ/กิจกรรม
ส่วนที่ 7	การติดตามและประเมินผลกรณำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

3. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

๕ ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอในกรณีที่มีการมอบอำนาจ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีกระบวนการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 9 ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาสามปีแล้วสภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบครอบให้ เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็น

อุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

๑ เงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

๒ คน ซึ่งหมายความรวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่าง หลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างและอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

๓ วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคม โดยส่วนรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ

๔ การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนายั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

➔ **แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553 – 2555) ของ อปท.**

เพื่อให้การบริหารงานของ อปท. เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เมื่อ อปท. ได้รับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อปท. ในเขตจังหวัดและขอบเขตโครงการที่เกินศักยภาพของ อปท. ในเขตอำเภอแล้วให้ อปท. พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. เตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ ของ อปท. ในเขตอำเภอ รับทราบปัญหา ความต้องการของประชาชนและข้อมูลพัฒนาที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดประเด็นพัฒนาของ อปท. ให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2552 โดยให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – 2556) ของ อปท. อาจทบทวนจากแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553 – 2555) โดยนำโครงการที่กำหนดไว้มาพิจารณาทบทวนปรับปรุง โดยกำหนดรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ หรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการและเพิ่มเติมโครงการของปี (พ.ศ. 2554-2556)

2) จัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของ อปท. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อปท. ในเขตจังหวัด และแผนพัฒนาระดับต่างๆ

3) เสริมสร้างทุนเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและความได้เปรียบทางอัตลักษณ์ ทั้ง ทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการ เกื้อกูลกัน

4) นำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2 ค) และข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ มาพิจารณาประกอบ

5) การดำเนินงานเมื่อนำอยู่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม 5 มิติ คือ มิติเมืองปลอดภัย มิติเมืองสะอาด มิติเมืองมีคุณภาพชีวิต มิติเมืองธรรมาภิบาล มิติเมืองวัฒนธรรม

6) คำนึงถึงประโยชน์การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม ใช้ผังเมือง หรือผังตำบลเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนา

7) คำนึงถึงการบูรณาการโครงการ ระหว่าง อปท. และระหว่างหน่วยงานอื่นๆ มีวัตถุประสงค์ร่วมกันและสามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนซึ่งกันและกันได้

8) แผนพัฒนาสามปี เป็นการกำหนดรายละเอียดของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา เพื่อให้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เกี่ยวข้องความจริง โดยแยกประเภทโครงการออกอย่างน้อยเป็น 3 ประเภทคือ

8.1) โครงการที่ อปท. ดำเนินการเอง

8.2) โครงการที่ อปท. อุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย

8.3) โครงการที่ อปท. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

9) ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดย..

9.1) สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่

9.2) พิจารณานำโครงการ / กิจกรรม ที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

10) ให้ความสำคัญกับหลักการทำงานของคณะรัฐมนตรี

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนจัดทำร่างแผน และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนให้แล้วเสร็จภายในเดือน เมษายน – พฤษภาคม ของทุกปี

3. ผู้บริหารพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี / ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ให้แล้วเสร็จภายในเดือน มิถุนายน ของทุกปี

4. เมื่อ อปท. ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีแล้ว นำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้ง สภาอบต. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศใช้และปิดประกาศไม่น้อยกว่าสามสิบวัน